FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT J.-P. WARNER FREMSAT DEN 2. APRIL 1974 [1]

Høje Ret.

Denne anmodning om en præjudiciel afgørelse indgivet af Tribunal de Première Instance i Bruxelles er et efterspil til sag nr. 96/71 *R. & V. Haegeman* mod *Kommissionen* (Rec. 1972, s. 1005).

Som De vil erindre, er S.P.R.L.R. & V. Haegeman (som jeg vil kalde »sagsøger«) et firma, der i Bruxelles driver virksomhed som vinimportør, særlig af græske vine. Firmaet var sagsøger i sag nr. 96/71 og er nu sagsøger i nærværende sag, i hvilken sagsøgte er den belgiske stat.

Sagsøgeren søger tilbagebetaling af nogle udligningsafgifter, han for bestemte indførsler af græsk vin til Belgien er blevet afkrævet af de belgiske toldmyndigheder med hjemmel i, eller med påstået hjemmel i, Rådets forordning nr. 816/70/EØF og i fællesskabsbestemmelserne til gennemførelse af denne forordning.

Størrelsen af de afgifter, der står på spil, er i henhold til sagsøgeren af størrelsesordenen 30 millioner belgiske franc. Sagsøgerens påstand går i korthed ud på, at pålæggelsen af disse afgifter var ulovlig efter associeringsaftalen mellem Det europæiske økonomiske Fællesskab og Grækenland, som blev underskrevet i Athen den 9. juli 1961.

De fleste af de anbringender, der fremføres på sagsøgerens vegne til støtte for denne påstand, blev behandlet af generaladvokat Mayras i hans forslag til afgørelse i sag nr. 96/71, og det kan være nyttigt, hvis jeg straks siger, at jeg er enig i alt, hvad han udtalte derom. Jeg siger »de fleste«, da der i denne sag på sagsøgerens vegne fremføres nogle yderligere anbringender, som generaladvokat Mayras ikke havde lejlighed til at udtale sig om.

Som De vil erindre, var den fælles landbrugspolitik, der er omhandlet i EØF-traktatens artikel 38 ff, endnu ikke indført i juli 1961, da associeringsaftalen med Grækenland blev underskrevet. Det fremgår imidlertid klart af en undersøgelse af denne aftale, at dens forfattere i høj grad havde i tankerne, at denne politik skulle gennemføres til rette tid, at dens anvendelse, i overensstemmelse med traktatens artikel 40, ville medføre en fælles ordning af landbrugsmarkederne inden for Fællesskabet, og at de i den nævnte artikels stk. 3 foreskrevne foranstaltninger vedrørende prisregulering så ud til at omfatte det afgiftssystem, som er velkendt i dag.

Aftalens artikel 6 bestemte, at det derved etablerede associeringsforhold skulle være baseret på en toldunion, som, bortset fra modstående bestemmelser i aftalen, skulle dække al handel med varer og medføre, at toldafgifter på import og eksport og alle afgifter med tilsvarende virkning mellem Fællesskabets medlemsstater og Grækenland blev forbudt, og at Grækenland skulle anvende Fællesskabets fælles toldtarif i forhold til tredjelande. Artiklen fastsatte også en overgangsperiode for gennemførelse af toldunionen, som bortset fra modstående bestemmelser i aftalen skulle være på 12 år.

Artikel 12, der var indledningen til en række artikler angående gennemførelse af toldunionen, bestemte, at de kontraherende parter (der omfattede alle Fællesskabets daværende medlemsstater såvel som Fællesskabets selv og Grækenland) skulle afstå fra at indføre nogen form for nye indbyrdes toldafgifter ved ind- og udførsel eller afgifter med tilsvarende virkning; samt afstå fra at forhøje dem, som parterne allerede anvendte i deres indbyrdes samhandel den dag, af-

1 — Oversat fra engelsk.

talen trådte i kraft. Efterfølgende artikler indeholdt bestemmelser om den gradvise afskaffelse af de toldafgifter (inklusive toldafgifter af fiskal karakter) og de afgifter med tilsvarende virkning, der var gældende mellem Fællesskabets medlemsstater og Grækenland, om den gradvise tilpasning af den græske toldtarif til den fælles toldtarif i løbet af overgangsperioden og om ophævelse af kvantitative restriktioner og af alle foranstaltninger med tilsvarende virkning mellem de kontraherende parter. Jeg vil for nemheds skyld henvise til alle disse bestemmelser som »de almindelige regler for toldunionen«.

Landbruget blev omhandlet i artiklerne 32 og 43. Kort gengivet bestemte artikel 32, at associeringen skulle omfatte landbruget og handelen med landbrugsprodukter, og at aftalen skulle gælde for sådanne produkter, medmindre andet var fastsat i artiklerne 33 til 43. Artikel 33 foreskrev, at associeringens funktion og udvikling for så vidt angik landbrugsvarer skulle ledsages af en gradvis harmonisering af Fællesskabets og Grækenlands landbrugspolitik over en overgangsperiode på 22 år. For at lette dette skulle Fællesskabet ved fastlæggelsen af den fælles landbrugspolitik »tage behørigt hensyn« til det græske landbrugs særlige situation, muligheder og interesser. Artiklerne 34, 35 og 36 indeholdt bestemmelser vedrørende midlerne til at opnå denne harmonisering, produkt for produkt, og bestemmelser, der skulle gælde i tilfælde af, at den ikke kunne gennemføres for et givet produkt inden for et bestemt tidsrum.

Stk. 1 i artikel 37 bestemte, at de kontraherende parter »i foregribelse af tilnærmelsen mellem Fællesskabets og Grækenlands landbrugspolitik« for de varers vedkommende, der var opregnet på listen i bilag 3 til aftalen, skulle anvende de almindelige regler for toldunionen. Stk. 2 og 3 i artikel 37 fastsatte på den anden side visse afvigelser fra disse regler for andre landbrugsvarers vedkommende, heriblandt vin. Stk. 2 a gentog imidlertid for disse produkters vedkommende kravene i artikel 12, herunder særligt kravet om, at de kontraherende parter skulle afstå fra indbyrdes at indføre nye toldafgifter ved ind- og udførsler eller afgifter med lignende virkning. Stk. 4 gjorde det klart, at de forudgående stykker i artiklen kun skulle anvendes for hvert produkts vedkommende indtil udløbet af de tidsfrister, der var fastsat i artiklerne 35 og 36.

Det er ikke blevet hævdet, at nogen af de andre artikler vedrørende landbruget har betydning i denne sag, bortset fra artiklerne 41 og 43, som sagsøgeren støtter sig på. Jeg mener, det vil være praktisk at komme tilbage til disse senere.

To af de protokoller, der er knyttet til aftalen, er af afgørende betydning.

Den første er protokol nr. 12. Af relevans for sagen bestemte den:

»Det afgiftssystem, der er planlagt inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik, udgør en for denne politik speciel foranstaltning, som i tilfælde af dens anvendelse af den ene eller den anden part ikke kan betragtes som en afgift med tilsvarende virkning som told i den i artiklerne 12 og 37 i associeringsaftalen anførte betydning . . .«

Den anden er protokol nr. 14 vedrørende græske udførsler af vin. Der blev heri givet udtryk for, at de kontraherende parter havde opnået enighed derom »i bevidsthed om de specielle problemer vedrørende udarbejdelsen af en fælles landbrugspolitik for vin på den ene side og vineksportens betydning for den græske økonomi på den anden side«. For at forstå denne protokols bestemmelser er det nødvendigt at huske på, at vinimport til Forbundsrepublikken, Frankrig og Italien på tidspunktet for aftalens underskrift var undergivet toldafgifter og kvantitative restriktioner i form af kvotaordninger, hvorimod vinimport til de tre Benelux-lande ikke var undergivet afgifter eller restriktioner af nogen art.

Punkt 1 i protokol nr. 14 bestemte, at Forbundsrepulikken til fordel for Grækenland skulle åbne toldkontingenter for bestemte kvanta til den toldsats,

der blev opkrævet ved indførsler fra andre af Fællesskabets medlemsstater.

Punkt 2 bestemte:

»Kongeriget Belgien, storhertugdømmet Luxembourg og kongeriget Nederlandene anvender ved indførsler fra Grækenland de regler, som indførslerne fra Tyskland, Frankrig og Italien er undergivet«.

I punkt 3 erklærende Frankrig og Italien sig villige til at åbne kontingenter til fordel for Grækenland i visse situationer, og punkt 4 bestemte, at Frankrig ved indførsler af Samos muscatelvine skulle anvende de afgiftssatser, der gjaldt for hedvine indført fra medlemsstater. Punkt 5 beskrev de omstændigheder, hvorunder kontingenter til fordel for Grækenland skulle forhøjes, og endelig indeholdt punkt 6 en bestemmelse på linje med artikel 37, stk. 4 i aftalen om begrænsning af protokollens anvendelse indtil udløbet af tidsfristen i artiklerne 35 og 36. Dette var naturligvis den periode, hvorunder blandt andet den fælles landbrugspolitik for vin skulle gennemføres.

Af politiske grunde, som er Domstolen bekendt, er det i artiklerne 35 og 36 foreskrevne makineri faktisk aldrig blevet iværksat.

Den fælles ordning af Fællesskabets marked for vin blev indført ved Rådets forordning nr. 816/70/EØF, som trådte i kraft den 1. juni 1970. Denne forordning giver ifølge sin titel »supplerende regler« (EFT-specialudgave 1970 (I), s. 212; original reference JO nr. L 199, 1970) for nævnte markedsordning. Dette skyldes, at der allerede eksisterede en rådsforordning nr. 24 af 4. april 1962 om den gradvise oprettelse af en fælles markedsordning for vin (EFT-specialudgave 1959-62, s. 116; original reference JO nr. 30, 1962), men forordning nr. 24 gik i realiteten ikke længere end til at træffe bestemmelser om indhentning af oplysninger.

Jeg behøver ikke referere til bestemmelserne i forordning nr. 816/70 i detaljer. Blandt dens angivne formål var at »stabilisere markederne og sikre den pågældende landbrugsbefolkning en rimelig levestandard«. Med henblik herpå indeholdt den bestemmelser om intervention på basis af »orienteringspriser«, bestemmelser angående handel med tredjelande, regler angående produktion og kontrol med tilplantning og regler vedrørende ønologiske fremgangsmåder og afsætningsvilkårene på markedet.

Den i denne henseende vigtige bestemmelse i forordningen er artikel 9. Den indeholdt bestemmelser om årlig fastsættelse af »referencepriser« for forskellige vinsorter og om fastsættelse for hver vinsort, for hvilken der var fastsat en referencepris, og på basis af alle foreliggende oplysninger, af en »tilbudspris franko grænse« for enhver indførsel til Fællesskabet. Den bestemte i stk. 3 videre:

»Er tilbudsprisen franko grænse for en vin med tillæg af told lavere end vinens referencepris, opkræves ved import af denne vin og dermed ligestillede vine en udligningsafgift på størrelse med forskellen mellem referenceprisen og tilbudsprisen franko grænse med tillæg af tolden.

Udligningsafgiften opkræves dog ikke i forhold til de tredjelande, der er villige til og i stand til at garantere, at den anvendte pris ved import til Fællesskabet af produkter med oprindelse i og hidrørende fra deres territorium ikke ligger under referenceprisen med fradrag af told, og at enhver forskydning i samhandelen undgås«.

Det viser sig, at Grækenland på intet tidspunkt har været »villig til og i stand til« at stille de i den pågældende bestemmelse nævnte garantier, omend sådanne garantier er blevet accepteret af andre lande (navnlig Algier, Marokko, Tunis og Tyrkiet), fra hvilke lande indførsler derfor ikke er genstand for udligningsafgifter.

Således er de omstændigheder (idet jeg ikke behøver at optage Domstolens tid med en redegørelse for lovgivningen til gennemførelse af artikel 9), under hvilke sagsøgeren siden juni 1970, endskønt under protest, er blevet afkrævet betaling

af udligningsafgifter for indførsler af græsk vin.

I løbet af 1970 og 1971 rettede sagsøgeren henvendelse om sagen først til vedkommende belgiske ministerium og derefter til Kommissionen, idet han hævdede, at han i kraft navnlig af punkt 2 i protokol nr. 14 havde ret til at importere græsk vin til Belgien uden udligningsafgifter, uanset at forordning nr. 816/70 ikke indeholdt nogen udtrykkelig undtagelse for sådanne indførsler. Sagsøgerens korrespondance med disse to organer kulminerede med et brev fra Kommissionen af 15. oktober 1971, som nægtede at indrømme en sådan undtagelse.

Sagsøgeren indledte derefter retsskridt mod Kommissionen i form af direkte søgsmål til denne Domstol — det var sag nr. 96/71 — i hvilken han hovedsageligt krævede 1. en afgørelse om, at Kommissionens »beslutning« i form af dens brev af 15. oktober 1971 var ugyldig, og 2. erstatning i henhold til EØF-traktatens artikel 215. Under henvisning til, at de pågældende udligningsafgifter udgjorde en del af Fællesskabets egne ressourcer, hvis beregning og opkrævning i medfør af Rådets beslutning af 21. april 1970 vedrørende sådanne ressourcer og af Rådets forordning nr. 2/71 i første omgang var forhold, der vedrørte staterne, fandt Domstolen, at søgsmål vedrørende gyldigheden og fortolkningen af fællesskabslovgivningen i så henseende måtte indbringes for de nationale retter, som kunne anvende proceduren i traktatens artikel 177. Domstolen afviste følgelig sagen uden at komme ind på realiteten.

Deraf nærværende sag.

Sagsøgeren fremførte for Tribunal de Première Instance i Bruxelles 4 hovedargumenter, som han har uddybet ved denne Domstol.

For det første påstår sagsøgeren, at punkt 2 i protokol nr. 14 regulerer alle forhold i forbindelse med indførsel af græske vine til Benelux-landene, og at der, da vine indført til disse lande fra Tyskland, Frankrig eller Italien ikke er pålagt udligningsafgifter, ikke kan pålægges tilsvarende indførsler fra Grækenland en sådan afgift. Hertil svarer Kommissionen, at protokol nr. 14 kun, som det er fastslået af generaladvokat Mayras i sag nr. 96/71, omhandler toldafgifter og toldkontingenter og ikke afgifter eller tilsvarende opkrævninger, der er indført som et led i den fælles landbrugspolitik. Jeg er enig i dette synspunkt såvel som i de ræsonnementer, der fik generaladvokat Mayras til at antage det. Den relevante passage i hans forslag til afgørelse findes på siderne 1025-1026 i referatet af sag nr. 96/71, og det ville efter min mening være en overdrivelse fra min side, for at sige det mildt, hvis jeg forsøgte at gentage, hvad han sagde. Der blev naturligvis i denne sag af sagsøgeren gjort forsøg på at underminere det, men forsøget mislykkedes efter min opfattelse.

Den anden påstand fra sagsøgerens side går ud på, at de omhandlede udligningsafgifter ikke er »afgifter«, hvis indførsel var tilladt i protokol nr. 12, men afgifter, der har en tilsvarende virkning som toldafgifter, hvis indførsel var forbudt i associeringsaftalens artikel 37, stk. 2 a. Også dette punkt blev behandlet af generaladvokat Mayras i hans forslag til afgørelse i sag nr. 96/71 — se siderne 1026-1028 i referatet. Også her vil jeg afstå fra at gentage ham. I denne sag forsøgte sagsøgeren at bestride generaladvokat Mayras forslag på to punkter.

For det første anførte sagsøgeren, at udtrykkene »afgift« og »afgift med tilsvarende virkning som toldafgifter« inden for associeringsaftalen må fortolkes i overensstemmelse med international ret og ikke i overensstemmelse med fællesskabsretten, og at man efter internationale ret, for eksempel GATT, må henføre enhver afgift på import, som har beskyttende formål eller virkning (hvad de her omhandlede afgifter utvivlsomt har) under toldafgifter. Sagsøgeren hævder, at henvisningen i protokol nr. 12 til »det afgiftssystem, der er planlagt inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik» i overensstemmelse hermed må ses som en henvisning til et afgiftssystem, der er gældende mellem medlemsstaterne

under overgangen til en fælles landbrugspolitik. Jeg finder, at der er et dobbelt svar på dette anbringende. For det første må de pågældende udtryk fortolkes i sammenhæng med associeringsaftalen som helhed og på baggrund af bestemmelserne i EØF-traktaten. I den sammenhæng og på den baggrund er der ingen hjemmel til at fortolke udtrykket »afgiftssystemet« så snævert, som sagsøgeren påstår. For det andet viser en undersøgelse af ordlyden i protokol nr. 12, at den nævnte fortolkning er uholdbar. Protokollen henviser til »begge parters« anvendelse af systemet. Det er åbenbart, at et afgiftssystem for handel mellem medlemsstater ikke kunne »anvendes« af Grækenland. Desuden indeholder protokollen et forbehold, hvoraf en del lyder som følger:

»Fællesskabet erklærer imidlertid, at afgiftssystemet på nuværende tidspunkt ikke er beregnet på de varer, der er opregnet i bilag III. Hvis der imidlertid også pålægges disse produkter afgifter, skal Grækenland nyde fordel af det system, som medlemsstaterne anvender indbyrdes«.

Stiltiende ligger det klart heri, at de afgifter, som protokollen omhandler, kan pålægges af Fællesskabet ved handel med tredjelande.

Den anden begrundelse, hvormed sagsøgeren angreb generaladvokat Mayras' forslag til afgørelse på dette punkt, var, at de pågældende udligningsafgifter ikke for indførsel af græsk vin til Beneluxlandene opfylder det formål, der skulle retfærdiggøre dem, dvs. at hæve de priser, hvortil vin fra tredjelande kommer ind i Fællesskabet, til niveauet for referencepriserne. Dette skyldes, at udligningsafgiften i kraft af forordning nr. 816/70, artikel 9, stk. 3 svarer til »forskellen mellem referenceprisen og tilbudsprisen franko grænse med tillæg af tolden«, og at der i kraft af punkt 2 i protokol nr. 14 ikke er nogen toldafgift for indførsel af græsk vin til Benelux-landene. Som Kommissionens advokat påpegede det under de mundtlige retsforhandlinger, kunne artikel 9, stk. 3 have været fortolket således, at udligningsafgiften i dette tilfælde skulle have været fastsat på basis af, at de pågældende toldafgifter var nul. Forestil Dem en referencepris på 125 RE, en fælles toldtarifsats på 20 og en tilbudspris franko grænse på 100. Udligningsafgiften for indførsel til andre medlemsstater end Benelux-landene ville være 5 RE for at få summen af tilbudsprisen franko grænse, toldafgiften og udligningsafgiften til at svare til referenceprisen. Artikel 9, stk. 3 kunne have været fortolket således, at udligningsafgiften i tilfælde af indførsel af græsk vin til Benelux skulle have været 25 RE for at modvirke den kendsgerning, at toldafgiften er nul. I praksis har man imidlertid, for at bevare den fordel, som Grækenland har efter punkt 2 i protokol nr. 14, fortolket artikel 9, stk. 3 således, at udligningsafgiften i tilfælde af sådanne indførsler skal beregnes efter en teoretisk sammenligning af tolden efter den fælles toldtarif med tilbudsprisen franko grænse. Virkningen heraf er, at græske vine ved indførsel til Benelux-landene er undergivet samme udligningsafgift, som gælder ved deres indførsel til andre medlemsstater, således at de i det nævnte eksempel (under forudsætning af, at tilbudsprisen franko grænse er blevet fastsat præcist) bliver indført til 105 RE — dvs. 20 RE mindre end referenceprisen. Deraf sagsøgerens anbringende. Men dette anbringende er af den slags, der beviser for meget, fordi det ligeledes ville gælde for indførsel af græsk vin til Forbundsrepublikken, Frankrig eller Italien i henhold til de specielle toldkontingenter, der er omhandlet i protokol nr. 14's øvrige punkter. I alle tilfælde er det, som påpeget af Kommissionen, til syvende og sidst et uholdbart synspunkt, at Fællesskabet i det nævnte eksempel havde ret til at pålægge en afgift på 25 RE men ikke på 5. Dette svarer til at hævde, at Fællesskabet havde ret til at udøve de i protokol nr. 12 fastsatte rettigheder fuldt ud men ikke delvist, endskønt det sidstnævnte ville være til Grækenlands fordel og mere i overensstemmelse med protokol nr. 14. Min

konklusion er, at denne anden begrundelse for at bestride generaladvokatens forslag til afgørelse også svigter.

Sagsøgerens tredje påstand vedrører artikel 43 i associeringsaftalen med Grækenland. Denne lyder: —

»Såfremt en vare er underkastet en national markedsordning, en anden intern regulering med tilsvarende virkning, eller direkte eller indirekte er udsat for virkningerne af en sådan for andre varer eksisterende ordning, eller når prisforskellen for de anvendte råvarer, der følger heraf, er til skade på en eller flere af medlemsstaternes eller Fællesskabets markeder på den ene side eller Grækenland på den anden side, kan den interesserede kontraherende part pålægge den pågældende vare en udligningsafgift ved indførslen i mangel af en udligningsafgift ved udførslen.

Associeringsrådet fastsætter størrelsen af og den nærmere udforming af denne afgift.

Indtil associeringsrådets beslutning får virkning, kan de kontraherende parter fastsætte størrelsen af og den nærmere udformning af denne afgift«.

Det associeringsråd, der henvises til, er det, der omhandles i aftalens artikler 3 og 65. Artikel 65 foreskriver, at det skal bestå af medlemmer fra Grækenlands og medlemsstaternes regeringer og af medlemmer fra Fællesskabets Råd og Kommissionen, og at det træffer vedtagelse med enstemmighed.

Det viser sig, at artikel 43 i sag nr. 96/71 blev sat forrest i sagsøgerens argumentation, idet sagsøgerens anbringende gik ud på, at dette var den eneste bestemmelse i aftalen, som tillod anvendelse af udligningsafgifter mellem Fællesskabet og Grækenland, og at den kun kunne gennemføres ved en beslutning fra associeringsrådet, som imidlertid ikke havde foreligget.

Også dette anbringende blev efter min mening på overbevisende måde tilbagevist af generaladvokat Mayras — se især s. 1028 i referatet. Han påpegede, at artikel 43 i realiteten var fuldstændig irrelevant: den ville kun have været relevant, hvis de her omhandlede udligningsafgifter var blevet pålagt for at modvirke en eller anden skadelig virkning på et eller flere af medlemsstaternes eller Fællesskabets markeder som følge af udformningen af markedsordningen i Grækenland, hvilket naturligvis ikke var tilfældet. Afgifterne var pålagt af Fællesskabet uafhængigt af artikel 43, for så vidt angik Grækenland i overensstemmelse med protokol nr. 12, som et led i oprettelsen af Fællesskabets egen markedsordning.

I nærværende sag fastholder sagsøgeren ikke det anbringende, at artikel 43 var den eneste bestemmelse i associeringsaftalen, der tillod pålæggelsen af udligningsafgiften. Hans anbringende synes begrænset til at hævde, at artikel 43 ikke gav Fællesskabet hjemmel til at pålægge udligningsafgifter uden om associeringsrådet. Da det ikke er hævdet, at de udligningsafgifter, som denne sag drejer sig om, blev pålagt i henhold til artikel 43, forekommer dette anbringende mig at være blottet for relevans.

Sagsøgerens fjerde og sidste anbringende, som ikke blev fremsat i sag nr. 96/71, er støttet på associeringsaftalens artikel 41, stk. 1 (det eneste stk., sagsøgeren støtter sig på, og som lyder):

»For så vidt den gradvise afskaffelse af told og kvantitative restriktioner mellem de kontraherende parter kan føre til sådanne priser, at virkeliggørelsen af de mål, der fastsættes i artikel 39 i traktaten om oprettelse af Fællesskabet, bringes i fare, er det på den ene side tilladt Fællesskabet efter iværksættelsen af den fælles landbrugspolitik, og på den anden side Grækenland efter aftalens ikrafttræden, for visse varers vedkommende at anvende en mindstepriсordning, således at indførslen, hvis priserne er lavere end mindstepriserne:

— enten midlertidigt kan suspenderes eller nedskæres,

— eller betinges af, at den finder sted til priser, som er højere end den for den pågældende vare fastsatte mindstepris.

I sidstnævnte tilfælde fastsættes mindstepriserne eksklusive told«.

Sagsøgerens anbringende går ud på, at denne artikel afskar Fællesskabet fra at beskytte sig selv mod ekstremt lave græske priser på anden måde end ved hjælp af de mindstepriser, som artiklen indeholdt bestemmelser om. Sagsøgeren påpeger med rette, at et system med mindstepriser ikke er det samme som et system med udligningsafgifter, da det, så vidt det er af betydning her, i det førstnævnte tilfælde er den græske eksportør, der får fordelen af forskellen mellem mindsteprisen og den pris, han ellers ville fakturere til, hvorimod afgifterne under et system med udligningsafgifter bevirker en forøgelse af Fællesskabets ressourcer.

Jeg finder, at den fejlslutning, der ligger bag dette anbringende, svarer til fejlslutningen bag sagsøgerens foregående anbringende vedrørende artikel 43. Artikel 41 vedrører alene en situation, hvor et ekstremt lavt prisniveau for bestemte produkter eller et bestemt produkt hidrører fra den »gradvise afskaffelse af told og kvantitative restriktioner mellem de kontraherende parter« i henhold til aftalen. Ingen hævder, at de her omhandlede afgifter blev indført på grund af en sådan situation. De blev simpelthen indført, hvis jeg må sige det med risiko for at komme med trættende gentagelser, som et led i den fælles ordning af Fællesskabets marked for vin. Det følger efter min opfattelse heraf, at artikel 41 ikke er af betydning i denne sag.

Jeg går herefter over til de egentlige spørgsmål, der er henvist til Domstolen af Tribunal de Première Instance, Bruxelles. Der er fire, og de afspejler sagsøgerens fire anbringender.

Det første lyder:

»Hvilken betydning har ordet »behandling« i punkt 2 protokol nr. 14 til aftalen om associering mellem Det europæiske økonomiske Fællesskab og Grækenland?«

Af de af mig anførte grunde mener jeg, at dette spørgsmål bør besvares som følger:

»Punkt 2 i protokol nr. 14, der er knyttet til aftalen om associering mellem Det europæiske økonomiske Fællesskab og Grækenland, skal fortolkes således, at den kun vedrører behandlingen af indførsler fra Grækenland, hvad angår toldafgifter og toldkontingenter«.

Det andet sprøgsmål lyder:

»Er den udligningsafgift, som Kommissionen for De europæiske Fællesskaber pålægger græske vine, der importeres til Belgien og storhertugdømmet Luxembourg, en told eller en afgift med tilsvarende virkning i den betydning, der forudsættes i artikel 37, stk. 2 i den nævnte associeringsaftale?«

Dette spørgsmål er måske ikke formuleret helt nøjagtigt, for så vidt det nævner, at Kommissionen pålægger afgiften. Det ville være mere nøjagtigt at sige, at det var Fællesskabet, idet forordning nr. 816/70, som var grundlaget for pålæggelsen af afgiften, naturligvis var en rådsforordning, og de relevante kommissionsforordninger var rene gennemførelsesforordninger. Følgelig ville jeg besvare spørgsmålet som følger: —

»Den udligningsafgift, der af Det europæiske økonomiske Fællesskab er pålagt indførsler af græsk vin til Belgien og Luxembourg, er ikke en told eller en afgift med tilsvarende virkning i den betydning, der er forudsat i artikel 37, stk. 2 i den nævnte associeringsaftale, men en afgift med hjemmel i protokol nr. 2, der er knyttet til aftalen«.

Det tredje spørgsmål lyder:

»Er Kommissionen for De europæiske Fællesskaber i henhold til samme associeringsaftales artikel 43 kompetent til selv, dvs. uden associeringsrådets medvirken, at bestemme størrelsen af og den nærmere udformning af den udligningsafgift, der pålægges ved indførslen af græske vine til EØFs territorium?«

Dette spørgsmål er naturligvis, hvis generaladvokat Mayras og jeg har ret i de synspunkter, vi har givet udtryk for, irrelevant for løsningen af ethvert spørgsmål, der måtte foreligge for Tribunal de Première Instance i Bruxelles. Dets manglende relevans blev fremhævet såvel af

sagsøgte, som af den belgiske stat og Kommissionen i deres indlæg for denne Domstol. Denne manglende relevans understreges desuden af, at sagsøger og Kommissionen i realiteten er enige om, at det korrekte svar på spørgsmålet er: „Ikke i det omfang, artiklens sidste stykke er gældende«. Sagsøgte stillede sig tilfreds med at sige, at spørgsmålet var irrelevant, uden at vove at tage stilling til, hvad det rigtige svar måtte være.

Hvorledes skal Domstolen da besvare spørgsmålet?

I almindelighed er det naturligvis, som fastslået i en række af Domstolens afgørelser, ved forelæggelser i henhold til EØF-traktatens artikel 177 en opgave for den nationale dommer, der forelægger spørgsmålene, at tage stilling til de forelagte spørgsmåls relevans, og denne Domstol har ingen beføjelse til at undersøge deres relevans. Men fra dette hovedprincip gøres der, så vidt jeg forstår, i hvert fald én undtagelse, som finder anvendelse her. Denne undtagelse udspringer af, at Domstolens beføjelse i henhold til artikel 177 er at træffe afgørelse vedrørende fortolkningen af traktaten og vedrørende gyldigheden og fortolkningen af retsakter fra fællesskabsinstitutionerne. Domstolen har i henhold til artikel 177 ikke nogen direkte beføjelse til at træffe afgørelse vedrørende en aftale som associeringsaftalen med Grækenland: dens beføjelse til at fortolke aftalen opstår kun, så vidt jeg forstår, hvor fortolkningen deraf er af betydning for spørgsmålet om gyldigheden af en retsakt fra en fællesskabsinstitution eller for fortolkningen af en sådan retsakt. Efter min opfattelse følger det heraf, hvad angår den foreliggende sag, at de af Tribunal de Première Instance, Bruxelles, stillede spørgsmål kun kan antages til realitetsbehandling, for så vidt de vedrører spørgsmålet om gyldigheden og virkningen af forordning nr. 816/70 og af fællesskabslovgivningen til gennemførelse heraf.

Jeg ville derfor besvare spørgsmålet som følger:

»Bestemmelserne i artikel 43 i den nævnte associeringsaftale vedrører på ingen måde gyldigheden eller anvendelsen af Rådets forordning nr. 816/70 eller af nogen fællesskabsforordning til gennemførelse deraf«.

Det fjerde spørgsmål stillet af Tribunal de Première Instance, Bruxelles, lyder som følger:

»Har Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, forudsat at betingelserne for anvendelse af artikel 41 i associeringsaftalen er opfyldt, beføjelse til at iværksætte den heri omhandlede beskyttelse på anden måde end ved en mindsteprisordning og specielt ved en ordning med udligningsafgifter, der opkræves af Fællesskabet?«

Det forekommer mig, at de samme betragtninger gælder for dette spørgsmål som for det forrige, og at det bør besvares på samme måde:

»Bestemmelserne i artikel 41 i den nævnte associeringsaftale vedrører ejheller gyldigheden eller anvendelsen af de nævnte forordninger«.

De af Tribunal de Première Instance formulerede spørgsmål blev kritiseret på to punkter af sagsøgte og Kommissionen.

For det første blev det påpeget, at retten havde undladt at spørge, om de forskellige bestemmelser i associeringsaftalen, som den anmodede om fortolkning af, var umiddelbart gældende, således at de kunne tillægge enkeltpersoner som sagsøgeren rettigheder, som de kunne kræve beskyttet ved de nationale retter. Hvad dette angår, mener jeg ikke, jeg behøver at sige andet, end at efter mit syn på fortolkningen af de pågældende bestemmelser opstår dette spørgsmål ikke.

For det andet blev det sagt, at retten havde undladt at stille det virkeligt afgørende spørgsmål, om det var lovligt at anvende de i forordning nr. 816/70, artikel 9, stk. 3 fastsatte udligningsafgifter på indførsler af græsk vin til Belgien, eller om en sådan anvendelse var i strid med associeringsaftalen med Grækenland, særligt dennes artikler 37, stk. 2 a, 41 og 43, og i strid med punkt 2 i protokol nr. 14.

Der kan naturligvis ikke være nogen tvivl om, at hele spørgsmålet i sagen drejer sig om dette. Jeg er tilbøjelig til at tro, at svaret herpå vil stå klart, hvis Domstolen besvarer de spørgsmål, der faktisk er stillet af retten, i den rækkefølge og på den måde jeg har foreslået, men et alternativ, som Domstolen måske ville foretrække, ville være at besvare spørgsmålene kortfattet med, at intet i associeringsaftalen gør anvendelsen af de i artikel 9, stk. 3 nævnte udligningsafgifter på indførsler af græsk vin til Belgien ulovlig.